

היה שזוף, חסון וספורטאי, שתמיד נזף בנו אם פחדנו להיכנס לים בטמפרטורת המים הרגילה של 13-15 מעלות. ככה זכרתי. פגשתי אותו כעבור 16 שנה בקבוץ אשדות יעקב בשם חזקיהו כהן, נמוך קומה, צנום וחלוש, שסביבתו ראתה בו, אם לא תם, אז לפחות איש מוזר במקצת, שהתקשה להתערב בחברה. הוא היה נשוי לאישה שתלטנית, כלבתא, במושגים של ימינו, שהייתה לחלום הבלהות של כל מטפלות הילדים. לא יכולתי להאמין שזה אותו "יקה" שעבר ב-1926 במעון הילדים היליגנלי בוויק. אני מניח שפסיכולוגים עסקו בשאלה, כיצד קורה שילדים, שהיו כאלילים לילדים קטנים יותר, בעלי קווי אופי מסוימים משתנים בגרותם להיפוכם הגמור. או כיצד קורה, שילדים רואים בנער כלשהו דבר שאינו קיים במציאות. נכון שהיה הגדול בינינו בשטטין. ואף על פי כן... חזקיהו איננו עוד בין החיים; הוא הלך לעולמו לפני שנים רבות ואולי נשכח במשק אשדות יעקב. אולי נותר ממנו רק זכרוני מהקיץ 1926.

יום בהיר אחד בחודש אוגוסט הופיע אבי, מן השמים, בלי הודעה מוקדמת. הוא בא מהמבורג, לשם ליווה את אחותו רוזה, שבאה עם בנה הקטן לביקור מאמריקה, והייתה בזרחה חזרה לנמל ההפלגה. היות ובהגיעו ל-Dagebuell לא מצא קשר לוויק, שכר מפרשית והגיע אלינו כעבור שעתיים. ההפתעה הייתה שלמה והחדשות, שהביא איתו, לא פחות מפתיעות. אחותו הבכירה של אבא באה בפעם הראשונה, אחרי 20 שנה, לגרמניה לביקור. נשואה ומבוססת, אם לילד בן 10, שקיווה להיפגש עם בני דודיו, והיה מאוד מאוכזב שאנחנו וגם גרט לא היינו בבית. הוא התנחם בצעצועים שלנו, ומעל הכל ברכבת החשמלית שלי. באמריקה באמצע שנות העשרים דברים כאלה עוד יובאו מגרמניה והיו יקרים מאוד. בקיצור, ההורים נתנו לו את הרכבת במתנה, בכל מכל כל, מבלי לשאול הרבה, וגם לא היה את מי לשאול. אני קבלתי כמתנה מהם חליפה אינדיאנית, the real thing, ומקושטת ורקומה בתמונות - ובצלבי קרס, סמל שבאמריקה דאז לא הייתה לו שום משמעות, פוליטית או אחרת. בגרמניה זה היה כבר עניין אחר, ולכן גירדו הכל החוצה. את כל זאת גליתי אחרי שחזרנו הביתה. אירעו עוד דברים בשנת העדרותנו מווריצן. גניבה גדולה התגלתה בחנות וכל העובדים פרט לשלושה-ארבעה, פוטר; שניים מהם נמסרו למשטרה. העניין התחיל בכך שהקצב ממולנו בא לאבי וסיפר לו, שראה שאחד העובדים שלנו רצה למכור זוג מכנסים לפועל שלו. הכינו מארבים וכעבור שבועות מספר יכלו לסגור את הרשת ולתפוס את כל אלה שהיו שותפים בעסקה. עם כל זה הוחל בשיפוצים גדולים; חלק מהקומה השנייה (הדירה להשכרה שהתפתחה) צורפה לחנות וחל שנוי גדול גם בדירתנו. העדרותנו מהבית הקלה כמובן על עבודות השיפוץ. הבנייה לא הסתיימה לפני אבי 1927.

הקיץ הגיע לקיצו והגיע הזמן לחשוב מעבר ליום המחרת - מה התוכניות לעתיד. סוכם שנעזב את וויק באמצע ספטמבר. כדי למנוע שינוי פתאומי חד וקיצוני באורח חיינו, הוחלט לא לנסוע ישר הביתה, אלא לשהות עוד שלושה שבועות בהרי ההרץ, ב-Bad Harzburg. במדע המרפא וההבראה היה מושג ה-Nachkur - הבראה לאחר ההחלמה - ערך מכובד ומומלץ אחרי טיפולים בריאותיים ממושכים.

הרי ההרץ הם הרים בגובה בינוני, כ-700-800 מ' מעל פני הים, ושם מקומות מרפא ומרגוע רבים. מפורסם הוא הר הפסגה של ההרץ: ה-Brocken, וגובהו 1100 מ'. בד הרצבורג היה מקום מרגוע לאנשים מבוגרים יותר ולמטיילים מושבעים. בחורף מציעים הרי ההרץ שטחים ומתקנים נרחבים לגולשי הסקי. הרבה פרטים על הרצבורג לא זכורים לי. התמקמנו בבית מלון ובלינו את הימים בטיולים קצרים והליכות. למטרה זו היה צריך, בהתאם למנהג המקום, להצטייד במקל הליכה, מקל הרים בשפת המקצוע. מקל הרים הוא מקל הליכה עם ידית כפופה למעלה וחוד ברזל בקצהו השני, כדי להיתפס טוב בקרקע בזמן העלייה על הר. וכדי להיזכר בכל המקומות שבקרנו, אפשר היה להדביק על המקל תווית קטנה מפח עם שם האתר; כך שבסוף העונה מקל עם פרזול מלא הצביע על פעילות טיולית ענפה.

מקומם של הרי ההרץ באגדות ופולקלור הגרמני: ה"ברוקן", ההר הגבוה ביותר, הוא מקום המפגש למכשפות, שנפגשות שם אחת לשנה בליל הוולפורגיס Wallpurgisnacht שחל ב-1 במאי. לשם באות המכשפות מכל העולם ובכל הגילים (!) וסובבות את הברוקן בתהלוכה אין סופית, רכובות על מטאטאים - בדיוק בין השעה 12 ל-1 בלילה. הרוצה לדעת פרטים יקרא בסצנת ליל הוולפורגיס במחזה פאוסט של גתה (Die Hexen um den Brocken zieh'n...). כמובן נמכרו מכשפות על מטאטא בכל מקום כמזכרות, כקמע למכונות או מתלה לשרשרת ב-18 קראט זהב.